

“Jeg kan godt selv se, at jeg ikke er nogen blomstermaler

For første gang samles alle Christian Lemmerz' marmorværker på stor udstilling på ARoS. Der er lig, blod, kneppende paver, og »hvad det ellers går ud på, det at leve«. Men provokerende? Nej, kunstneren kæmper de originale billeder tilbage fra massemedierne og er selv på vej tilbage mod det, kunst engang var.

INTERVIEW

Da Christian Lemmerz var dreng i efterkrigstidens Tyskland, var hans forældre så uforsigtige at vise ham et kunstmuseum. Det kom de til at fortryde, mener den dansk-tyske kunstner i dag. Fra da af kunne de ikke holde en fridag, uden at de blev slæbt med ind foran lærreder og buste, og gik familieferierne sydpå, skulle alle omkring Firenze, hvor den lille Christian skulle se på renæssancekunst, mens kammeraterne spillede fodbold.

»Jeg kunne mærke, at de her kunstværker ville i tale med mig. De kiggede på mig – det var ikke omvendt. De gav mig den her fornemmelse af at være. At eksistere. Det er en meget stærk fornemmelse, og sådan har jeg det stadig med god kunst«, siger den nu 51-årige Christian Lemmerz, der ikke kan forestille sig livet uden kunst.

Og han skal have, at han har gjort noget for sagen selv, lige fra de første fascinerende tegninger af døde præster, som de lå, når de var gjort i stand til afsked på jesuiterskolen i barndommens Sydtydskland (»jeg skulle bruge samme gullige farve som til stearinlys«) over de slagtede grise, der rådnede og gik kødets gang under stor pressebevågenhed i Esbjerg i 90'erne,

og til de mest formfuldendte marmorskulpturer, som han på kunstmuseet AROS i Århus viser fra i morgen på den største særudstilling af Christian Lemmerz' værker nogensinde.

Jacksons blowjob

Hele museets største udstillingslokale vil frem til februar næste år være omdannet til et gravkammer. Lysende hvide skulpturer i den rene Carrara-marmor sender hilsner tilbage til antikkens store værker, men som Lemmerz selv har sagt, er det »forgiftede chokolader«, han tilbyder:

Herkules er blevet hermafrodit, de gudesmukt draperede kvinder er på vej i opløsning, og en veltrænet græsk kouros af en mandekrop viser sig at være Michael Jackson i færd med at give sig selv et blowjob. For ikke at tale om de skulpturer, der ikke er i marmor – som pave Paulus, der råknepper en overrevet krop i silikone eller det tidligste værk på udstillingen, udformet i margarine, bevaret siden 1985 og stadig forestillende en baby, der er fed i den mest bogstavelige forstand af ordet.

Det er den store »vaticanske swingerklub«, som Christian Lemmerz siger. Og i tilgift en gigantisk kultegning, håndtegnet på stedet specielt til udstillingen – 9 gange 9 meter stor.

»To meter mindre end det Sixtinske Kapel. Havde jeg vidst det, havde jeg lagt et par meter til«, som Lemmerz griner oppe fra en af AROS' højeste stiger, hvor han er ved at dyppe en hængende Kristus-figur i tjære og fjer inden åbningen i morgen.

Provokator er der ikke så få, der har kaldt Christian Lemmerz, men han ser nærmest stødt ud, når han hører det: »Man provokeres kun, hvis man selv vil«, mener kunstneren, da han, nogle dage før han skal på AROS for at stille sine værker op, tager imod på sin danske adresse i København. Det er her, han slår lejr, når han ikke er på vej til nye udstillinger eller har kurs mod hjemmet ved marmorbruddene i Italien. Hvis man altså kan tale om 'hjem', når det gælder en, der har valgt at være evig campist med den gevinst, det giver, at kunne se alt gennem den fremmedes uhildede øjne.

København-domicilet ligner med Lemmerz' egne ord »en tyk kliché på kunstnerens lejlighed«. Man skal bestige samtlige etager, helt op under taget og hen ad en lang, dunkel gang med klubvæ-

relser og fællestoilet, før man træder ind i ét stort rum og blænder af et ateliervindue fra gulv til loft. Lyset vælter ind over små skulpturer, pensler, malertuber, den private Svend Wiig Hansen over døren og den meterhøje reol, spækket med Dante, digte, Kant, Wittgenstein, kubisme, renæssance og andre tyngdepunkter i europæisk kulturhistorie. Køkkenet ovre i hjørnet fylder mindre end bøgerne, og eneste møbel ud over arbejdsbordet med skitseblokkene er sengen og det lille sengebord med James Joyces 'Ulysses' – slået op på en af de midterste sider:

»Ja, jeg er rent faktisk ved at læse den«, nikker manden, der har præsteret et flere timer langt videoværk over et andet af litteraturens mest omtalte og mindst læste værker, Joyces 'Finnegans Wake'. Også den ser han som et af de værker, der til trods for deres beskedne kundeskar har enorm betydning – i stil med Cézannes

billeder, som det har taget Lemmerz tre årtier 'stadig ikke helt at forstå', men som han er dybt fascineret af.

Store værker påvirker

»Kunst er den usynlige næring, som kulturen suger fra«, begynder han på sit tysk syngende, staccato-agtige dansk tilsat et skvæt af modersmålets gloser, engelske vendinger og et rundhåndet arsenal af tyske 'nø' for enden af sætninger og tanke-rækker.

»De færreste, der for eksempel møder et kubistisk værk, forstår et hak, men kubismen har haft en enorm indflydelse på alle mulige former, og hver kollage har mere eller mindre sin grund i kubismens nytænkning, *nø?*«

Christian Lemmerz nikker over mod sit slidte eksemplar af 'Ulysses':

»Hvem har læst den – og hvad betyder det? Selv de moderne millionoplæg af nordiske krimier bruger den slags greb og monologer i dag. Mange bliver aldrig bevidst om det, men store værker har den påvirkning«.

Og hvad er store værker? Det kan være Edvard Munchs 'Skriet', mener Christian Lemmerz. Man kan, er han sikker på, stikke maleriet »op i hovedet på en aborigin« i den australske *outback*, og han vil nikke og sige:

»Det der, det er angst«.

Fordi Munch har ramt et fælles grundvilkår.

Christian Lemmerz er blevet sat i bås som »nærmest nekrofil optaget af døden«, som han siger, og han sletter gerne en »pubertetsagtig optagethed af kød, sår og forrådnelse«.

»Der er mange lig i mine værker. Jeg kan godt selv se, at jeg ikke er nogen blomstermaler«, lyder det ikke uden selvironi.

»Men blomster kan vi jo altid se. Et lig derimod er ikke noget dagligobjekt. Du har ikke så mange lig, du kan stille op i stuen, vel? Døden er altid baseret på *second hand*-fortællinger. Og selv om det er

en kliché, så sætter døden livet i relief, ikke? Døden er det mest absolutte, vi har«.

Han holder en lang pause. Så tilføjer han langsomt:

»På den måde er min kunst en slags *emento mori* (en påmindelse om egen dødelighed, red.). En bevidst konfrontation med det ultimativt ukendte. Jeg prøver ligesom at finde ud af, hvad det vil sige at være – i livet. Min kunst handler ikke om døden, men om det at eksistere«.

Heroisk taber

Lemmerz' vej går via afgrunden. Ikke så få marmorblokke er i hans billedhuggerudannede hænder blevet omformet til skrig, rædsel og overrevne kroppe med titler, der refererer til undergang, helvede og moderne katastrofer som Hiroshima og orkanen Katrina, afbildet som en kvinde under et ligklæde. Men han forbløffes over, at katastrofer kan blive serveret i morgen-tv, kun afbrudt af opskriften på økologisk leverpostej og evigt liv.

»Det flyder med tomme klicheer i det moderne samfund. Begreber som solopgange og kærlighed bruges til at sælge Coca-Cola med! Massemedierne og underholdningsindustrien omdefinere vores fornemmelser og følelser og tanker, og ting, som jeg værdsætter, forsvinder, siger han og nævner tavshed, frihed og kærlighed.

»Det er begreber, der er nødvendige for mig, og dem prøver jeg at kæmpe tilbage i virkeligheden med min kunst. Store værker kan give os stolthed og værdighed tilbage. En bluessang kan give os værdighed i vores fortabthed«, siger han og tilføjer med et lille grin:

»I stedet for bare at være en *loser*, kan en blues rejse dig og gøre dig til en melankolsk eller heroisk *loser*«.

Michelangelo kalder

Som ung og vildt eksperimenterende kunstner var Christian Lemmerz med til at oprette den alternative kunstmiljø i Værkstedet Værst, og med hans egne ord var han »moderne med de moderne«. I dag har han »betalt sin generationsgæld«:

»Fra man er 18-20 år, til man er 30, mener man, at man er avantgarde og opfinder det hele selv, men i virkeligheden er man påvirket af alt det, der sker her og nu. Man tager afstand fra alt, der er ældre end en selv, og synes, det er latterligt. Men nu

SKRIG. Christian Lemmerz' udstilling vil være hård kost for mange. Her er kunstneren selv placeret mellem sine værker. Til højre har Michael Jackson taget hovedet af for at give sig selv et blowjob. Foto: Ditte Valente

er den ældre kunst begyndt at tale meget højt til mig«.

Græsk og egyptisk kunst er vokset til »uendeligt stor«, og Lemmerz kan ikke åbne en kunsthistorie uden at blive mindet om, hvor han har hentet hvad fra i sin kunst.

»Jeg oplever det som en slags kommunikation med de døde. Som om kunsthistorien bliver en kæmpestor bro«, siger han begejstret og taler om evigtgyldige temakredse, der svæver gennem hele kulturhistorien – fra offeret til madonnaen med barnet.

Under arbejdet på AROS med at finde og opstille egne værker fra 1985 og frem har Christian Lemmerz haft sig selv til revision. »30 år med fejltagelser, *nø?*« Og han kan se, at udstillingen, der meget passende hedder 'Genfærd', kommer til at markere afslutningen på en epoke og overgangen til noget nyt: I årevis har Lemmerz drømt om at gå tilbage til det klassiske udgangspunkt, hvor kunsten er »ren research efter skønhed og væren«.

»Jeg vil tilbage til den her med påklædt mand, der modellerer nøgen kvinde. Skulptøren er uvirkelig, modellen er uvirkelig, imellem dem opstår den her skulptur – og kan den så være den mest virkelige af de tre? Jeg ved ikke, hvor det vil føre mig hen, men jeg er nysgerrig, og nu prøver jeg«.

Samlere, gallerister og museumsdirektører skal ikke forvente kataloger fulde af nye salgsprodukter. Kunstsamlerne har sat sig på kunsten, mener kunstneren, der nu vil tillade sig at bruge de måneder eller år, hvor kunstværk måtte være om at udvikle sig. Intentionen er at blæse på, hvornår museer udstiller, gallerier åbner, og samlere vifter med de gyldne kreditkort.

»Jeg vil væk fra kunsten som produkt og se, hvor langt man kan komme uden effektivitet«, siger Lemmerz.

»Jeg savner tyngde i kunsten. Og når man mangler noget, må man skabe det selv«.

anne.bech@pol.dk

BLÅ BOG CHRISTIAN LEMMERZ

Født i Karlsruhe, opvokset i Sydtydskland. Bor i dag i Italien og Danmark. **Uddannet** billedhugger fra Kunstakademiet i Carrara i Italien 1978-82. **Kom til København** i 1982 og gik på Kunstakademiet (1982-1986).

Var med til at oprette atelierfællesskabet

Værkstedet Værst, (1982-84) sammen med bl.a. Erik A. Frandsen og Lars Nørsgaard. **Har** ud over tegninger, malerier og skulpturer illustreret bøger og arbejdet med opera- og teaterscenografi. **Blev i 2010** tildelt Statens Kunstfonds livsvarige ydelse.

Har udstillet i Europa, USA og Kina og er repræsenteret på bl.a. The Saatchi Collection i London samt på en række danske kunstmuseer. **Har netop åbnet** særudstilling på AROS med bl.a. 22 marmorværker og en til lejligheden fremstillet 81 kvadratmeter stor kultegning af Dantes helvede.

